

Provincie Overijssel
Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
www.overijssel.nl
postbus@overijssel.nl
KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Stichting "Beter Wonen"
[REDACTED]
Dorpsweg 2
8271 BM IJSSELMUIDEN

Inlichtingen bij
[REDACTED]
Telefoon +3138 [REDACTED]
[REDACTED]@overijssel.nl

Datum	Kenmerk	Zaaknummer	Pagina	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
25.07.2023	D2023-07-148774	2023-019326	1 van 6	1	19.06.2023	-

Onderwerp: Beslissing op bezwaar A23-050 / 2023-019326

Geachte [REDACTED],

Op 19 juni 2023 heeft u bezwaar gemaakt tegen ons besluit van 12 mei 2023, met kenmerk D2023-05-006974. Dat besluit betreft een ontheffing Wet natuurbescherming – onderdeel soortenbescherming verleend voor de sloop en nieuwbouw van drie portiekflats aan de Erfgenamenstraat in IJsselmuiden (hierna: de Wnb-ontheffing).

In deze brief leest u onze beslissing op uw bezwaar.

Uw bezwaarschrift is gegrond

Wij zien in uw bezwaarschrift aanleiding om voorschrift 5, 8, 9 en 14 te wijzigen.

Naar aanleiding van uw bezwaarschrift hebben wij besloten:

1. voorschriften 5, 8, 9 en 14 van de Wnb-ontheffing, opgenomen in paragraaf B.3 te wijzigen, en;
2. ons besluit van 12 mei 2023 voor het overige ongewijzigd in stand te laten.

Hierna vindt u de motivering van ons besluit.

U heeft afgezien van horen

Op 31 juli 2023 heeft u aangegeven af te zien van horen.

Uw bezwaargronden

Uw bezwaargronden betreffen twee onderwerpen. Hieronder staan uw bezwaargronden kort weergegeven.

I. Periode ontmoediging voorschrift 5

U maakt bezwaar tegen de opgelegde ontmoedigingsperiode in voorschrift 5. U heeft aangegeven dat in de bebouwing van fase 1 geen gewone dwergvleermuizen aanwezig zijn, terwijl de ontmoedigingsperiode van deze soort wel wordt aangehouden voor fase 1. Daarom vindt u dat met de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuizen geen rekening hoeft te worden gehouden in fase 1. U bent van mening dat de ontmoedigingswerkzaamheden van fase 1 conform het kennisdocument van de ruige dwergvleermuis plaats kunnen vinden, dus ook in de maand oktober.

II. Nachttemperaturen van 10 graden Celsius of hoger, voorschriften 8, 9 en 14

U maakt bezwaar tegen de gestelde nachttemperatuur van 10 graden Celsius of hoger. Volgens u is het bijna onmogelijk om te voldoen aan de voorwaarde van een nachttemperatuur van minimaal 10 graden Celsius of hoger, gelet op gegevens over het temperatuurverloop van de afgelopen drie jaar in de maand april. Daarnaast heeft u een e-mail van de behandelaar van de zaak ontvangen waarin wordt gesproken over een avondtemperatuur. Volgens u komt de stelling van 'avondtemperatuur' niet overeen met de voorschrift 8. U vraagt om aanpassing van de beschikking op dit punt.

Onze reactie op uw bezwaren

Wij hebben besloten enkele voorschriften in de ontheffing te wijzigen naar aanleiding van uw bezwaargronden. Hieronder leest u hoe de nieuwe voorschriften komen te luiden en wat onze motivatie daarbij is.

I. Ontmoedigingsperiode voorschrift 5

Wijziging van voorschrift 5

Voorschrift 5 (nieuw):

In **fase 1** voert u het ongeschikt maken van de paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis en kap van de bomen uit buiten de kwetsbare periodes, zoals met rood voor deze soort is weergegeven in onderstaande tabel. Volgens het Kennisdocument van de ruige dwergvleermuis is de periode vanaf 15 april tot 15 augustus en 1 oktober tot 31 oktober voor paarverblijfplaatsen de meest geschikte periode om deze ongeschikt te maken. Vliegroutes/foerageergebied kunnen het beste in de winter ongeschikt worden gemaakt, omdat vleermuizen dan niet actief zijn. Daarom dienen de bomen in deze fase in de periode vanaf 15 november tot 1 april te worden gekapt.

<i>Ruige dwergvleermuis</i>	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Periode waarin ongeschikt maken paar- en winterverblijfplaatsen ruige dwergvleermuis in fase 1 mogelijk is												
Periode kap bomen												

In **fase 2 en 3** voert u het ongeschikt maken van de jaarrond in gebruik zijnde verblijfplaatsen van de gewone en ruige dwergvleermuis uit buiten de kwetsbare periodes, zoals met rood voor beide soorten weergegeven in onderstaande tabel. De periode 15 april tot 15 mei is de meest gunstige periode voor het ongeschikt maken van jaarrond in gebruik zijnde verblijfplaatsen voor beide soorten. In deze periode mogen (potentiële) toegangen tot verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis nog ongeschikt worden gemaakt, nadat vastgesteld is dat deze met zekerheid niet in gebruik zijn als kraamverblijf. Ook is dit de meest geschikte periode voor ongeschikt maken van verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis, omdat deze juist in de paarperiode zeer kwetsbaar is. Vliegroutes/foerageergebied kunnen ook in deze fasen het beste in de winter ongeschikt worden gemaakt, omdat vleermuizen dan niet actief zijn. Daarom dienen de bomen in fase 2 en 3 in de periode vanaf 15 november tot 1 april te worden gekapt.

<i>Gewone en ruige dwergvleermuis</i>	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Periode waarin ongeschikt maken van jaarrond in gebruik zijnde verblijfplaatsen van gewone en												

Voorschrift 9 (nieuw):

Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden onder geschikte uitvliegomstandigheden voor vleermuizen in de uitvliegperiode (>10 graden Celsius, wind max 4 Beaufort en maximaal motregen). Deze uitvliegomstandigheden dienen te worden genoteerd in het ecologisch logboek, zie voorschrift 32). Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen uitvliegende vleermuizen meer waargenomen worden. De renovatiewerkzaamheden / sloopwerkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.

Voorschrift 14 (nieuw):

Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten mag alleen buiten de kwetsbare perioden van de gewone en ruige dwergvleermuis plaatsvinden (zie voorschrift 5) in een periode met geschikte uitvliegomstandigheden (>10 graden Celsius, wind max 4 Beaufort en maximaal motregen). Het verwijderen is uitsluitend toegestaan binnen de looptijd van de ontheffing.

Motivering wijzigingen

In uw bezwaar geeft u aan dat het gaat om minimale nachttemperaturen. Bij het raadplegen van de gegevens over het temperatuurverloop van de afgelopen drie jaar in de maand april, blijkt het volgens u bijna niet mogelijk om te voldoen aan de voorwaarde van een minimale nachttemperatuur van 10 graden Celsius. U vraagt zich af, dat als deze temperaturen dat jaar niet worden gehaald in de uitvoeringsperiode de werkzaamheden een jaar moeten worden uitgesteld.

In de voorschriften 8 en 9, van onze beslissing van 12 mei 2023, is voor het ongeschikt maken van verblijfplaatsen van vleermuizen, en voor de controle of vleermuizen na het ongeschikt maken hun verblijfplaats hebben verlaten, opgenomen dat dit alleen mogelijk is bij een nachttemperatuur van 10 graden Celsius of hoger. In voorschrift 14, van onze beslissing van 12 mei 2023, is opgenomen dat voor het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten de nachttemperatuur van > 10 graden Celsius of hoger opgenomen. Dit is opgenomen, vanwege de kans dat vleermuizen alsnog tijdens het slopen (of bij het verwijderen van de tijdelijke nestkasten) worden verstoord en/of gedood, omdat ze niet de tijd hebben gehad om uit te kunnen vliegen. Bij lagere temperaturen bestaat namelijk de kans dat ze inactief zijn en niet zullen uitvliegen.

Het KNMI geeft vaak de minimale nachttemperaturen aan. Deze minimale nachttemperaturen worden meestal pas in de loop van de nacht/begin van de ochtend bereikt. Dan zijn de temperaturen vaak het laagst. In de avond, tijdens uitvliegen van vleermuizen (meestal rond/na zonsondergang), kunnen wel temperaturen van minimaal 10 graden Celsius worden gehaald in de periode waarin de verblijfplaatsen in fase 2 en 3 ongeschikt moeten worden gemaakt (15 april tot 15 mei). Vleermuizen vliegen in april/mei bij gunstige vliegomstandigheden in de schemering uit, maar ze zullen, als de temperatuur verder daalt, in de loop van de nacht weer eerder terugkeren.

In het Kennisdocument van de gewone dwergvleermuis staat het volgende bij het ongeschikt maken van verblijfplaatsen: *“Onder minder gunstige weersomstandigheden (bijvoorbeeld avonden met lage temperaturen, neerslag of veel wind) duurt het langer voordat de dieren de verblijfplaats succesvol kunnen verlaten. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden kan hier rekening mee gehouden worden. Ook in het geval van verblijfplaatsen met meer dan 10 exemplaren kan rekening worden gehouden met een langere periode voordat met de sloop begonnen kan worden.”*⁴

⁴ BIJ12, juli 2017, p. 38 kennisdocument Kennisdocument gewone dwergvleermuis *pipistrellus pipistrellus*.

In het Kennisdocument van de gewone dwergvleermuis wordt gesproken over avonden in plaats van nachten, omdat dit de periode is waarop vleermuizen meestal uitvliegen. Hier worden echter geen temperaturen genoemd.

In de voorloper van dit kennisdocument (soortenstandaard gewone dwergvleermuis, 2014) stond het volgende: *"Tijdig voorafgaand aan de eigenlijke werkzaamheden moeten de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt worden. In geval van wanneer kolonies aanwezig zijn, moeten minimaal 5 dagen (met avondtemperaturen van meer dan 10 graden Celsius) voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden van het gebouw de oorspronkelijke verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt worden, in andere gevallen minimaal 3 dagen van te voren."* sOok hieruit blijkt dat het beter past om in onze voorschriften uit te gaan van de definitie "avondtemperatuur" of "geschikte uitvliegomstandigheden" dan van "nachttemperatuur".

In het vleermuisprotocol 2021⁵, wat wordt gebruikt voor het uitvoeren van vleermuisonderzoek onder de meest gunstige veldcondities, wordt alleen gesproken over een temperatuur > 10 graden Celsius, zonder hier specifiek aan te geven of het hier om een avond- of nachttemperatuur gaat. Het gaat hier om de meest geschikte temperatuur tijdens het uitvoeren van het onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen, dit is als de vleermuizen uitvliegen, in de avond meestal rond zonsondergang.

Op grond van bovenstaande vinden wij dat in plaats van de gebruikte definitie "nachttemperatuur" in voorschriften 8, 9 en 14 uit kan worden uitgegaan van "geschikte uitvliegomstandigheden (> 10 graden Celsius, wind max 4 Beaufort en maximaal motregen)". Wij passen de voorschriften 8, 9 en 14 in de ontheffing hierop aan. Om dit ook te kunnen controleren, dienen de uitvliegomstandigheden in de periode van het ongeschikt maken en bij de controle ook te worden vastgelegd in het ecologisch logboek.

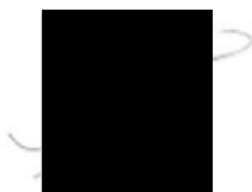
Conclusie

Wij zien aanleiding om voorschriften 5, 8, 9 en 14 te wijzigen naar aanleiding van uw bezwaren. Uw bezwaar is gegrond. De gewijzigde voorschriften treft u aan in de bijlage van dit besluit.

Tot slot

Wat u kunt doen als u het niet eens bent met dit besluit, kunt u lezen onderaan dit besluit. Voor overige vragen kunt u contact opnemen met [REDACTED] van het team Juridische Zaken via het e-mailadres [REDACTED]@overijssel.nl of op telefoonnummer 038 [REDACTED]

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

voorzitter, A.P. Heidema

secretaris, N. Versteeg

⁵ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u naar de rechter.

Stuurt u dan een beroepschrift naar de Rechtbank Overijssel. De rechter kijkt dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw beroepschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw beroepschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. U doet een kopie van ons besluit bij uw beroepschrift, zodat de rechtbank weet om welk besluit het gaat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw beroepschrift.
4. U verstuurt het beroepschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt uw beroepschrift binnen zes weken na die datum naar de rechtbank.

Uw beroepschrift kunt u op 2 manier versturen.

1. Met de post naar: Rechtbank Overijssel, Afdeling bestuursrecht, postbus 10067, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor het digitaal beroepschriftformulier van de rechtbank. Het formulier vindt u op www.rechtspraak.nl

Voor de behandeling van uw beroep betaalt u een bedrag. De hoogte van dit bedrag kunt u vinden op de hiervoor genoemde website. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor vragen belt u met de Informatiebalie Rechtbank Overijssel: 088 - 361 55 55.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u beroep instelt bij de rechtbank treedt ons besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte beroepsprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor vragen belt u het hierboven vermelde telefoonnummer.

Voorschrift 5

Oude voorschrift

U voert het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van de gewone en ruige dwergvleermuis uit buiten de kwetsbare periodes, zoals met rood voor beide soorten weergegeven in onderstaande tabel. De periode 1 april tot 1 mei de meest gunstige periode voor het ongeschikt maken van verblijfplaatsen voor beide soorten. In deze periode in april mogen (potentiële) toegangen tot verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis nog ongeschikt worden gemaakt, nadat vastgesteld is dat deze met zekerheid niet in gebruik zijn als kraamverblijf. Ook is dit de meest geschikte periode voor ongeschikt maken van verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis, omdat deze juist in de paarperiode zeer kwetsbaar is.

[illegible]

Nieuwe voorschrift

In **fase 1** voert u het ongeschikt maken van de paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis en kap van de bomen uit buiten de kwetsbare periodes, zoals met rood voor deze soort is weergegeven in onderstaande tabel. Volgens het Kennisdocument van de ruige dwergvleermuis is de periode vanaf 15 april tot 15 augustus en 1 oktober tot 31 oktober voor paarverblijfplaatsen de meest geschikte periode om deze ongeschikt te maken. Vliegroutes/foerageergebied kunnen het beste in de winter ongeschikt worden gemaakt, omdat vleermuizen dan niet actief zijn. Daarom dienen de bomen in deze fase in de periode vanaf 15 november tot 1 april te worden gekapt.

<i>Ruige dwergvleermuis</i>	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Periode waarin ongeschikt maken paar- en winterverblijfplaatsen												

Voorschrift 8

Oude voorschrift

Het ongeschikt maken van de zomer- en paarverblijfplaatsen gebeurt door over de volledige hoogte van de muur of verdieping de hoeken van het gebouw te verwijderen, waardoor er in de spouw voldoende tocht ontstaat en daarnaast door extra tocht creëren door gaten in de spouw. Eventuele verblijfplaatsen in of bij het dak worden ongeschikt gemaakt door het verwijderen van dakpannen en/of daklijsten of het creëren van tocht in de gevelbetimmering.

Het ongeschikt maken vindt plaats in een periode waarbij de nachttemperatuur 10 graden Celsius is of hoger.

Nieuwe voorschrift

Het ongeschikt maken van de zomer- en paarverblijfplaatsen gebeurt door over de volledige hoogte van de muur of verdieping de hoeken van het gebouw te verwijderen, waardoor er in de spouw voldoende tocht ontstaat en daarnaast door extra tocht creëren door gaten in de spouw. Eventuele verblijfplaatsen in of bij het dak worden ongeschikt gemaakt door het verwijderen van dakpannen en/of daklijsten of het creëren van tocht in de gevelbetimmering.

Het ongeschikt maken vindt plaats in een periode waarbij de uitvliegomstandigheden in de uitvliegperiode (rond zonsondergang) gunstig zijn (>10 graden Celsius, wind max 4 Beaufort en maximaal motregen). Deze uitvliegomstandigheden dienen te worden genoteerd in het ecologisch logboek, zie voorschrift 32).

Voorschrift 9

Oude voorschrift

Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden onder bij nacht geschikte vliegomstandigheden voor vleermuizen (>10 graden Celsius, wind max 4 Beaufort en maximaal motregen). Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen uitvliegende vleermuizen meer waargenomen worden. De renovatiewerkzaamheden / sloopwerkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.

Nieuwe voorschrift

Minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken voert u een controle uit met behulp van een batdetector. Deze controle moet uitgevoerd worden onder geschikte uitvliegomstandigheden voor vleermuizen in de uitvliegperiode (>10 graden Celsius, wind max 4 Beaufort en maximaal motregen). Deze uitvliegomstandigheden dienen te worden genoteerd in het ecologisch logboek, zie voorschrift 32). Indien alsnog verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan zijn extra maatregelen nodig om de verblijfplaatsen verder ongeschikt te maken. Deze procedure wordt herhaald totdat geen uitvliegende vleermuizen meer waargenomen worden. De renovatiewerkzaamheden / sloopwerkzaamheden mogen pas starten als uit de controle blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de bebouwing.

Voorschrift 14

Oude voorschrift

Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten mag alleen buiten de kwetsbare perioden van de gewone en ruige dwergvleermuis plaatsvinden (zie voorschrift 5) in een periode dat de nachttemperatuur 10 graden Celsius is of hoger. Het verwijderen is uitsluitend toegestaan binnen de looptijd van de ontheffing.

Nieuwe voorschrift

Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten mag alleen buiten de kwetsbare perioden van de gewone en ruige dwergvleermuis plaatsvinden (zie voorschrift 5) in een periode met geschikte uitvliegomstandigheden (>10 graden Celsius, wind max 4 Beaufort en maximaal motregen). Het verwijderen is uitsluitend toegestaan binnen de looptijd van de ontheffing.